

Henkilökuljetuspalvelut

Versio: 31.1.2020

Hankinnan kohde	
Potilas- ja työmatkakuljetuspalvelut	
Keskeiset vaikutukset	
<ul style="list-style-type: none"> Energiankulutus ja siitä aiheutuvat hiilidioksidipäästöt Epäpuhtauspäästöt, mukaan lukien monotyppioksidit, metaanittomat hiilivedyt sekä hiukkaset, jotka voivat aiheuttaa paikallisia terveysvaikutuksia (erityisesti hengityselimistön ongelmia), vahinkoja ympäristölle, rakennuksille ja muistomerkeille Melu	
Tavoitteet	Ohjaavat dokumentit
<ul style="list-style-type: none"> Päästöjen vähentäminen ja energiatehokkuus Muiden ympäristövaikutusten vähentäminen	<p>Alla esitetyt ehdotukset hankinnan vaatimuksiksi ja vertailuperusteiksi perustuvat näihin dokumentteihin.</p> <ul style="list-style-type: none"> Motiva 2017: Selvitys energia- ja ympäristönäkökohtien huomioimisesta julkisissa hankinnoissa – Ajoneuvot ja kuljetuspalvelut Motiva 2019: Henkilökuljetukset – Ohje ympäristökriteereistä julkisissa hankinnoissa (versio 2.3) EU 2019: EU:n ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat kriteerit tieliikenteelle Direktiivi puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä (2009/33/EY) Laki ajoneuvojen energia- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa (1509/2011)

Vastuullisuusnäkökohtien sisällyttäminen hankintaan

Ohjaavista dokumenteista on poimittu tähän hyviä esimerkkejä. Vastuullisuusnäkökohdat voi siis sisällyttää hankintaan valitsemalla alla esitetyistä vaihtoehdoista. On hyvä huomioida, että markkinatilanteet, hankinnan kohteet ja olosuhteet vaihtelevat alueittain. Hankintayksikön tulee tarkistaa ja asettaa aina itse kriteerien taso omien tavoitteiden ja markkinakartoituksen perusteella. Hankinnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi voi määrittellä muitakin vaatimuksia, vertailuperusteita tai sopimusehtoja.

Ympäristövastuu

Vaatus	Todentaminen
Perustaso	
Päästöluokat: Palvelun tuottamiseen käytettävän kaluston ajoneuvojen on oltava seuraavien	Ajoneuvojen tekniset tiedot (rekisteröintitodistuksen tekninen osa tai ajoneuvon vaatimusten-

Vaatimus	Todentaminen																
<p>päästöluokkien mukaisia tai alemman päästöluokan autojen päästöt on saatettu tälle tasolle jälkiasennettavalla laitteistolla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henkilö-, tila- ja pakettiautot (Ajoneuvoluokat M1, N1): Euro 6 • Linja-autot (Ajoneuvoluokka M2): Euro 6 • Linja-autot (Ajoneuvoluokka M3): Euro VI <p><i>Huom: Käytettyjen linja-autojen päästöluokkaa voi parantaa jälkiasennettavilla laitteilla, jos niiden suorituskyvystä ja kestävydestä on riittävä näyttöä.</i></p>	<p>mukaisuustodistus), joissa päästöluokat on määritetty. Jos alemman Euro -luokan linja-autoon on tehty teknisiä lisäyksiä, joiden seurauksena ajoneuvo täyttää Euro VI-luokanstandardin vaatimukset, on tehdyistä toimenpiteistä löydyttävä merkintä rekisteröintitodistuksen teknisen osan "Erikoisehdot ja huomautukset" -kohdasta. Luotettavasta kolmannen osapuolen toteuttamasta muutoksesta saa merkinnän täydennettyä katsastusasemalla.</p>																
<p>Päästörajoituksen määrittäminen kokoluokittain tai laskentakaavan avulla (Henkilö- ja tila- ja pakettiautot)</p> <p>Kokoluokittain:</p> <table border="1" data-bbox="199 842 794 1149"> <thead> <tr> <th>Kokoluokka</th> <th>Henkilömäärä, max</th> <th>Max CO₂ g/km (NEDC-mitatut)</th> <th>Max CO₂ g/km (WLTP-mitatut)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Suuri keskiluokka</td> <td>5</td> <td>150</td> <td>180</td> </tr> <tr> <td>Tila-autot</td> <td>7</td> <td>160</td> <td>190</td> </tr> <tr> <td>Suuret tila-autot</td> <td>9</td> <td>190</td> <td>220</td> </tr> </tbody> </table> <p>Laskentakaavan avulla:</p> <p>Henkilöauton CO₂-päästöt saavat olla korkeintaan:</p> <p><i>Enimmäishiilidioksidipäästöt = 130 + a x (M - M0),</i> <i>jossa</i></p> <p><i>M = ajoneuvon massa kilogrammoina (kg)</i></p> <p><i>M0 = 1 392,4</i></p> <p><i>a = 0,0457</i></p> <p>Kaava on määritelty EU-asetuksessa N:o 443/2009. Kaavaa on päivitetty EU-asetuksella (EU 2015/6)</p>	Kokoluokka	Henkilömäärä, max	Max CO ₂ g/km (NEDC-mitatut)	Max CO ₂ g/km (WLTP-mitatut)	Suuri keskiluokka	5	150	180	Tila-autot	7	160	190	Suuret tila-autot	9	190	220	<p>Toimittajan antamat tiedot / henkilöautoissa auton energiamerkintä.</p>
Kokoluokka	Henkilömäärä, max	Max CO ₂ g/km (NEDC-mitatut)	Max CO ₂ g/km (WLTP-mitatut)														
Suuri keskiluokka	5	150	180														
Tila-autot	7	160	190														
Suuret tila-autot	9	190	220														
<p>Energiätehokkuuden parantaminen, Linja-autot:</p> <p>Palvelun-tarjoajalta edellytetään autokohtaista polttoaineenkulutuksen ja/tai taloudellisen ajotavan seurannan järjestämistä.</p>	<p>Johtamisjärjestelmä, seurantaraportti tai vastaava dokumentaatio, jossa kulutuksen ja / tai taloudellisen ajotavan seuranta ilmenee.</p>																
<p>Ympäristövaikutusten vähentäminen: Palveluntarjoaja pyrkii vähentämään palvelun tuottamiseen liittyviä ympäristövaikutuksia sopimuskauden aikana. Palveluntarjoajalla on viimeistään sopimuskauden alkaessa toimintasuunnitelma kuljetusten energiatehokkuuden parantamiseksi ja</p>	<p>Valitun sopimustoimittajan pitää toimittaa toimintasuunnitelma tai muu vastaava dokumentaatio sopimuskauden alkaessa.</p>																

Vaatimus	Todentaminen
<p>ympäristövaikutusten pienentämiseksi sekä rutiinit näiden seurannalle ja raportoinnille.</p> <p><i>Huom: Kyseinen kriteeri on sovellettavissa sopimusehtona.</i></p>	<p>Kriteerin voi täyttää esimerkiksi kuulumalla Traficomin vastuullisuusmalliin ja toimittamalla tarvittavan aineiston. Lue lisää Traficomin internetsivuilta.</p>
<p>Edelläkävijätaso</p>	
<p>Vaihtoehtoiset käyttövoimat: Tarjous saa lisäpisteen, jos vähintään XX % palvelun tuottamiseen käytettävistä ajoneuvoista käyttää jotain tai useampaa seuraavista energianlähteistä: uusiutuva (HVO) diesel (ei perinteinen biodiesel eli FAME), etanolidiesel (ED95), korkeaseosetanoli (RE85), liikennebiokaasu (vähintään 50 % biokaasua), sähkö.</p> <p><i>Huom: XX % määritettävä tarjouspyyntökohtaisesti.</i></p>	<p>Ajoneuvojen tekniset tiedot, joissa näkyvät asianmukaiset tekniset tiedot ja polttoainetiedot. Uusiutuvan dieselin osalta toimittajan vakuutusenergianlähteiden.</p>
<p>Hiilidioksidipäästöt: Palvelun tuottamiseen käytettävistä ajoneuvoista, joiden CO₂- päästöt g/km ovat pienemmät kuin vähimmäisvaatimus perustasolla, saa lisäpisteitä.</p>	<p>Toimittajan antamat tiedot / henkilöauton energiamerkintä.</p>
<p>Taloudellinen ajotapa: Tarjoajan palvelua toteuttavat kuljettajat ovat suorittaneet viimeisen XX vuoden aikana tai suorittavat sopimuskauden aikana taloudellisen ajotavan koulutuksen, joka sisältää teoriaa ja ajoharjoittelua.</p> <p><i>Huom: Ennakoivan ajon koulutus on pakollinen kuorma-auton ja linja-auton kuljettajille (7 h / 5 vuotta). Koulutus voidaan antaa teoriaopetuksena, mutta ajoharjoittelua sisältävä opetus on yleensä tehokkaampaa. Tarjoajien kanssa on hyvä keskustella markkinavuoropuhelussa vaadittavien XX vuosien kestosta sekä sopimuskauden aikaisesta koulutuksen suorittamisesta.</i></p>	<p>Todistus tai todistusyhteenvedo taloudellisen ajon kurssin suorittamisesta.</p>
<p>Melutaso: Tarjoajan on ilmoitettava palvelun tuottamiseen käytettävien ajoneuvojen keskimääräinen melutaso (dB).</p>	<p>Ajoneuvon tekniset tiedot, joihin tämä tieto on merkitty, tai asianmukaiset koetulokset.</p>
<p>Ympäristövaikutusten vähentäminen: Palvelun tarjoajalla on viimeistään sopimuskauden alkaessa henkilökuljetusten energiatehokkuuden ja</p>	<p>Valitun sopimustoimittajan pitää toimittaa toimintasuunnitelma tai muu vastaava dokumentaatio sopimuskauden alkaessa.</p>

Vaatus	Todentaminen
<p>ympäristöasioiden toimintasuunnitelma, joka sisältää vähintään seuraavat kohdat</p> <ul style="list-style-type: none"> • asialle nimetty vastuhenkilö • kuvaus johdon sitoutumisesta vastuullisuuteen • tavoitteet ympäristö- ja laatuasioille • energia- ja ympäristönäkökohtien kehittämisen suunnitelma • malli näiden seurannalle ja raportoinnille. <p><i>Huom: Kyseinen kriteeri on sovellettavissa sopimusehtona.</i></p>	<p>Kriteerin voi täyttää esimerkiksi kuulumalla Traficomin vastuullisuusmalliin ja toimittamalla tarvittavan aineiston. Lue lisää Traficomin internetsivuilta.</p>

Sosiaalinen vastuu

Vaatus	Todentaminen
<p>Edelläkävijätaso</p>	
<p>Hankinnoilla työllistäminen:</p> <p>Esimerkki sopimusehdosta:</p> <p>Palveluntuottaja sitoutuu osana hankintasopimusta työllistämään vähintään [XX] kuukaudeksi [XX määrä] heikossa työmarkkina-asemassa olevaa henkilöä. Työllistettävä henkilö voi sijoittua mihin tahansa tehtävään palveluntuottajan tai sopimuksessa mainitun alihankkijan palvelukseen. Toimittaja raportoi työllistamisestä osana sopimuksen seuranta.</p> <p><i>Huom: Heikossa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt esimerkiksi: pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset, maahanmuuttajat, nuoret. Ehtoa voi soveltaa myös esimerkiksi: oppisopimustyöllistämiseen, työkokeiluun, työharjoitteluun tai työssäoppimiseen. Hankintayksikön on määritettävä [XX] osuudet tuoteryhmäkohtaisesti markkinavuoropuhelun avulla.</i></p> <p>Tarkempia esimerkkejä hankinnoilla työllistämisen mallin käyttöönotosta Hanki ja työllistä! Itseopiskelumateriaali julkisilla hankinnoilla työllistämiseen. (2019)</p>	